

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 augusti 2016

677/2016

Lag om rättegång i försäkringsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om försäkringsdomstolens domförfhet, om behandlingen av rättskipningsmål och rättskipningsärenden i försäkringsdomstolen samt om extraordinärt ändringssökande i försäkringsdomstolens beslut. Bestämmelser om försäkringsdomstolen finns dessutom i domstolslagen (673/2016).

Vid behandlingen av mål och ärenden i försäkringsdomstolen tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs särskilt.

Bestämmelser om rättegångens offentlighet finns i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007).

2 kap.

Domförfhet

2 §

Försäkringsdomstolens domförfhet

Försäkringsdomstolen är domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter, om inte något annat föreskrivs nedan.

3 §

Försäkringsdomstolens domförfhet i medicinska mål och ärenden

Om en medicinsk utredning kan inverka på målets eller ärendets avgörande, ska två lagfarna ledamöter och en läkarledamot delta i behandlingen av målet eller ärendet, om inte något annat föreskrivs nedan.

4 §

Försäkringsdomstolens domförhet med två ledamöter

Om den fråga som ska avgöras i saken inte är av en sådan art att det kräver en sammansättning med tre ledamöter, är försäkringsdomstolen domför i en sammansättning med två ledamöter av vilka den ena är en lagfaren ledamot och den andra en läkarledamot. Domförheten med två ledamöter förutsätter att saken gäller sökande av ändring i ett av Folkpensionsanstalten i första instans träffat avgörande om något annat än sjukpension, ersättning i samband med företagshälsovård eller rehabiliteringsförmåner och där avgörandet kan påverkas av medicinsk utredning.

Om ledamöterna inte är eniga om avgörandet i ett mål eller ärende som har behandlats i en sammansättning med två ledamöter, ska målet eller ärendet hänskjutas till en sammansättning med tre ledamöter för avgörande.

5 §

Försäkringsdomstolens domförhet med en ledamot

Försäkringsdomstolen är domför med en ledamot om inte den fråga som ska avgöras är av en sådan art att den förutsätter en sammansättning med tre eller fem ledamöter och gäller

- 1) avvisande av ett mål eller ärende som blivit anhängigt vid försäkringsdomstolen men inte hör till dess behörighet,
- 2) avvisande av ett mål eller ärende som kommit in efter besvärstiden,
- 3) ett mål eller ärende som med anledning av ny utredning i sin helhet ska återremitteras eller överföras till förmånsverket,
- 4) ett utmättningsärende och yrkanden i samband därmed,
- 5) avbrytande av verkställighet och yrkanden i samband därmed,
- 6) ett mål eller ärende där besvär, en ansökan eller yrkanden har återtagits helt och hållet samt yrkanden i samband därmed.

Vid sammansättning med en ledamot ska ledamoten vara en lagfaren ledamot vid försäkringsdomstolen.

6 §

Ledamöter insatta i förhållandena inom arbetslivet eller företagsverksamhet i sammansättningen

Beroende på målets eller ärendets art ingår det i försäkringsdomstolens sammansättning enligt 2 § dessutom två ledamöter som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och arbetsmarknaden eller med företagsverksamhet, om det är fråga om

- 1) mål eller ärenden som gäller arbetspension för personer i privaträttsligt arbetsavtalsförhållande,
- 2) mål eller ärenden som gäller olycksfallsförsäkring,
- 3) arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, utbildningsdagpenning, vuxenutbildningsstöd, ersättning för uppehälle, alterneringsersättning, lönegaranti eller ärenden där ansökan om medlemskap i en arbetslöshetskassa har förkastats eller en medlem uteslutits ur arbetslöshetskassan,
- 4) mål eller ärenden som gäller förvärvspension i kommunal anställning,
- 5) ärenden som gäller förvärvspension för personer i statens tjänst eller därmed jämförbar tjänst,
- 6) mål eller ärenden som gäller förvärvspension för företagare,

7) mål eller ärenden som gäller förvärvspension eller olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och personer som arbetat i uppgifter som kan jämföras med lantbruksföretagares uppgifter,

8) mål eller ärenden som gäller olycksfall i militärtjänst.

I mål eller ärenden som avses i 1 mom. 1—5 och 8 punkten ska den ena av de ledamöter som avses i det momentet och som deltar i behandlingen representera arbetsgivarsidan och den andra representera arbetstagsidan.

7 §

En ledamot förtrogen med militärskadeärenden i sammansättningen

Beroende på målets eller ärendets art ingår det i försäkringsdomstolens sammansättning enligt 2 § två ledamöter som är förtrogna med ersättningstagarnas förhållanden eller en ledamot som är förtrogen med ersättningstagarnas förhållanden och en militärledamot, om det är fråga om ett mål eller ärende som gäller ersättning på basis av militärskada eller ekonomiskt stöd efter en värnpliktigs död.

8 §

Försäkringsdomstolens domförhet i vissa mål och ärenden

Försäkringsdomstolen kan fatta beslut om andra åtgärder än det slutgiltiga avgörandet utan att försäkringsdomstolens sakkunnigledamöter deltar.

Bestämmelser om försäkringsdomstolens domföra sammansättning i mål och ärenden som gäller rättegångens offentlighet i försäkringsdomstolen finns i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar.

9 §

Hänskjutande av mål och ärenden till plenum eller förstärkt sammanträde

Om avgörandet i ett rättskipningsmål eller rättskipningsärende eller en fråga i målet eller ärendet kan vara av principiell betydelse med tanke på tillämpning av lag, om målet eller ärendet i övrigt är av vidsträckt betydelse eller om avgörandet skulle avvika från tidigare praxis, kan målet eller ärendet eller en del av det hänskjutas till plenum eller förstärkt sammanträde.

Beslut om att hänskjuta ett mål eller ärende till plenum fattas av överdomaren och beslut om att hänskjuta ett mål eller ärende till förstärkt sammansättning av överdomaren eller en avdelningschef.

10 §

Plenum

I försäkringsdomstolens plenum deltar överdomaren som ordförande samt som övriga ledamöter försäkringsdomstolens ordinarie försäkringsrättsdomare och de ledamöter som tidigare behandlat målet eller ärendet.

Plenum är domfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

11 §

Förstärkt sammanträde

I ett förstärkt sammanträde i försäkringsdomstolen deltar överdomaren eller en avdelningschef som ordförande samt som övriga ledamöter de ledamöter som tidigare behandlat målet eller ärendet och de övriga försäkringsrättsdomarna vid avdelningen i fråga.

Det förstärkta sammanträdet är domfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

3 kap.

Behandling av mål och ärenden

12 §

Avgörande av rättskipningsmål och rättskipningsärenden

I försäkringsdomstolen avgörs rättskipningsmål och rättskipningsärenden på föredragning vid sammanträde.

Ett mål eller ärende kan avgöras också utan sammanträde, om samtliga ledamöter i den sammansättning som ska avgöra målet eller ärendet är eniga om saken efter att ha tagit del av handlingarna och genom anteckning har godkänt utkastet till avgörande inklusive motiveringar och om ingen av ledamöterna kräver att det ska hållas ett sammanträde. Ordföranden i den sammansättning som avgör målet eller ärendet ska efter att ha läst ställningstagandena av de övriga ledamöterna i sammansättningen genom anteckning fastställa att målet eller ärendet ska avgöras antingen i sammanträde eller, om ledamöterna är eniga, utan sammanträde.

13 §

Sammansättningens ordförande

Ordförande för försäkringsdomstolen är överdomaren eller en försäkringsrättsdomare.

14 §

Muntlig förhandling

En enskild part har rätt att begära muntlig förhandling i försäkringsdomstolen. Vad som i 38 § i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om muntlig förhandling i förvaltningsdomstolen på begäran av en enskild part gäller även muntlig förhandling i försäkringsdomstolen.

15 §

Anmälan om att ett mål eller ärende är anhängigt

När ett mål eller ärende väckts vid försäkringsdomstolen ska domstolen underrätta ändringssökanden om att målet eller ärendet blivit anhängigt, om den beräknade behandlingstiden och om hur muntlig och skriftlig utredning beaktas vid behandlingen samt ge ändringssökanden anvisningar om hur eventuell tilläggsutredning kan sändas in.

16 §

Sakkunnigläkare vid försäkringsdomstolen

Vid försäkringsdomstolen finns utöver de ledamöter som avses i 7 kap. 2 § i domstolslagen även försäkringsdomstolens sakkunnigläkare, av vilka försäkringsdomstolen vid behov begär sakkunnigutlåtande.

Vad som i domstolslagen föreskrivs om utnämning av läkarledamöter vid försäkringsdomstolen och om deras behörighetsvillkor, om redogörelse för bindningar och om befrielse från uppdraget tillämpas även på försäkringsdomstolens sakkunnigläkare.

677/2016

17 §

Skriftlig och muntlig utredning

Försäkringsdomstolen kan lämna skriftlig eller muntlig utredning utan avseende, om utredningen kommer in till försäkringsdomstolen samma dag som målet eller ärendet avgörs eller därefter. Sådan utredning tas inte med i rättegångsmaterialet.

18 §

Fördelning av mål och ärenden

Bestämmelser om fördelningen av mål och ärenden vid försäkringsdomstolen finns i 8 kap. 7 och 8 § i domstolslagen.

4 kap.

Extraordinärt ändringssökande

19 §

Undanröjande av beslut

Försäkringsdomstolen kan undanröja ett lagakraftvunnet beslut och förordna om ny behandling av målet eller ärendet enligt vad som föreskrivs särskilt. Ansökan om undanröjande av ett beslut ska göras inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut undanröjas också på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden. På förfarandet vid undanröjande av beslut tillämpas i övrigt vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om besvär.

Ansökningsärenden som gäller undanröjande av beslut avgörs av försäkringsdomstolen i en sammansättning med tre ledamöter.

Utöver vad som i 1 mom. föreskrivs om undanröjande av beslut kan försäkringsdomstolen i samband med att den avgör ett anhängigt mål eller ärende undanröja ett beslut som anknyter till målet eller ärendet utan att det görs någon ansökan eller framställning om undanröjandet.

20 §

Återbrytande av beslut

Högsta förvaltningsdomstolen kan återbryta ett beslut av försäkringsdomstolen, om det vid behandlingen av målet eller ärendet i försäkringsdomstolen har inträffat ett sådant fel i förfarandet som väsentligt har kunnat inverka på beslutet. På återbrytande av beslut tillämpas i övrigt vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om återbrytande av beslut.

I andra än i 1 mom. avsedda mål och ärenden som hör till försäkringsdomstolens behörighet tillämpas inte bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om återbrytande av beslut tillämpas inte på beslut i vilka ändring får sökas hos högsta domstolen genom extraordinära rättsmedel.

677/2016

5 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Försäkringsdomstolens rätt att få upplysningar och handräckning

Myndigheter, sammanslutningar som sköter en offentlig uppgift samt försäkrings- och pensionsanstalter är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att på begäran avgiftsfritt lämna försäkringsdomstolen upplysningar som är nödvändiga vid behandlingen av ett be-
svärsärende samt handräckning. Motsvarande skyldighet gäller också för legitimerade lä-
kare.

Försäkringsdomstolen har rätt att få sådana sekretessbelagda uppgifter som avses i
1 mom. av Folkpensionsanstalten med hjälp av en teknisk anslutning utan samtycke av
den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas
ska den som begär uppgifter lägga fram utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt
sätt.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till en sådan bestämmelse i lagen om
försäkringsdomstolen (132/2003) eller i statsrådets förordning om försäkringsdomstolen
(237/2003) som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, ska motsvarande bestämmelse i
denna lag tillämpas i stället för den bestämmelsen.

Helsingfors den 25 augusti 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström